

การจัดการความขัดแย้งทางการเมืองไทยของรัฐบาลอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ (พ.ศ. 2552 – 2553)

Thai Political Conflict Management of Abhisit Vejjajiva Government (2009 – 2010)

ชัตติยา หรั่งประเสริฐ*
อ.ดร.อรนันท์ กลั่นทพระ**

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการความขัดแย้งทางการเมืองไทยของรัฐบาลอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะต่อกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) ระหว่าง พ.ศ. 2552 – 2553 โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากการใช้แบบสอบถามประชากรจำนวน 140 คน ซึ่งเก็บได้จริง 124 คน ร่วมกับการเก็บข้อมูลด้วยแบบสัมภาษณ์จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 9 คน สถิติที่ใช้ประกอบด้วยค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่าประชากรมีความเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการความขัดแย้งที่รัฐบาลใช้มากที่สุดคือ การเอาชนะ ($\mu = 3.15$) รองลงมาได้แก่ การหลีกเลี่ยง ($\mu = 3.06$) การประนีประนอม ($\mu = 2.84$) การร่วมมือกัน ($\mu = 2.78$) และการยอมให้ ($\mu = 2.68$) ข้อเสนอแนะในการวิจัยคือรัฐบาลควรใช้รูปแบบการประนีประนอมและการร่วมมือกันในการจัดการความขัดแย้งทางการเมืองในครั้งนี้

คำสำคัญ: ความขัดแย้งทางการเมือง การจัดการความขัดแย้ง

Abstract

The objective of this research was to study the opinions toward Thai political conflict management of Abhisit Vejjajiva government against the National United Front of Democracy Against Dictatorship (UDD) between 2009-2010. The questionnaire was an instrument for data collection. The data were collected by distributing 140 questionnaires. However, there were only 124 respondents. Moreover, the group interview of nine

* นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการจัดการความขัดแย้ง คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

** อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

respondents was another method of data collection employed in this research. The statistical methods included the percentages, the mean, and the standard deviation. Results of this research indicated that the government used the competition method of conflict management the most ($\mu = 3.15$). The other methods such as avoidance ($\mu = 3.06$), compromising ($\mu = 2.84$), collaboration ($\mu = 2.78$) and accommodating ($\mu = 2.68$) were also used for conflict management but with less importance. The suggestions of this research was that the government should use the compromising and collaboration to manage this political conflict.

Keywords: political conflict, conflict management

บทนำ

ในสังคมทุกวันนี้ ความขัดแย้งเกิดขึ้นได้ง่ายเพียงเพราะความแตกต่างทางความคิด ความเชื่อ ศาสนา สีผิว และสามารถที่จะเกิดขึ้นได้ในทุกหนทุกแห่งไม่ว่าวันแม้แต่ครอบครัวหรือบ้านเดียวกัน (พระไพศาล วิสาโล, 2549) ดังนั้น สังคมไม่ว่าจะที่ไหนในโลก ต่างก็มีทั้งความสันติและความขัดแย้งอยู่ผสมรวมกัน ความขัดแย้งจึงเป็นสิ่งที่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงหรือกำจัดให้หมดไปได้ ตราบเท่าที่มนุษย์เรายังคงมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันอยู่

สำหรับสังคมไทยนั้น ตั้งแต่อดีตที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบัน สังคมไทยได้เผชิญกับความขัดแย้งทางการเมืองมาตลอด ไม่ว่าจะเป็นความขัดแย้งระหว่างชนชั้นนำที่ได้ยุติลงด้วยการเปลี่ยนแปลงการปกครองเมื่อวันที่ 24 มิถุนายน 2475 และหลังจากนั้นก็เกิดความขัดแย้งทางอุดมการณ์ทางการเมืองระหว่างรัฐไทยกับพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย ในปี 2492 - 2525 ซึ่งยุติลงด้วยนโยบายการให้อภัย ตามคำสั่งที่ 66/ 2523 และตามมาด้วยความขัดแย้งระหว่างรัฐบาลเผด็จการกับกระแสเรียกร้องประชาธิปไตยของประชาชน อันก่อให้เกิดเหตุการณ์ 14 ตุลา 2516 และพฤษภาทมิฬ 2535 (บวรศักดิ์ อุวรรณโณ, 2553)

แต่ความขัดแย้งทางการเมืองที่ผ่านมาไม่รุนแรง ยืดเยื้อ และยาวนานเท่ากับความขัดแย้งทางการเมืองในครั้งนี้ ซึ่งเริ่มต้นตั้งแต่ปลายปี 2548 เป็นต้นมา จากความขัดแย้งทางการเมืองระหว่างบุคคลหลายฝ่าย เช่น ความขัดแย้งระหว่างรัฐบาลของ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร กับกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย ความขัดแย้งระหว่างกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยกับกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) หรือ ความขัดแย้งระหว่าง “เสื้อเหลือง” กับ “เสื้อแดง” จนนำมาซึ่งการรัฐประหารในวันที่ 19 กันยายน 2549 โดยคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดินในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (คปค.) โดยการนำของ พล.อ.สนธิ บุญยรัตกลิน ซึ่งการทำรัฐประหารในครั้งนี้ หากมองอย่างผิวเผินก็ดูเหมือนว่าความขัดแย้งนั้นจบลง แต่แท้จริงแล้วการรัฐประหารในครั้งนี้มิได้สามารถยุติความขัดแย้งทางการเมืองที่เกิดขึ้นลงได้ แต่กลับทำให้ความขัดแย้งที่ถูกกดทับไว้ปรากฏออกมาในเวลาต่อมา

การขึ้นดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีของนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ในวันที่ 17 ธันวาคม 2551 ถือได้ว่าเป็นจุดเปลี่ยนของการเมืองไทยครั้งใหญ่ เป็นผลให้ความขัดแย้งทางการเมืองที่ดูเหมือนว่าจะยุติ

ลงจากการทำรัฐประหาร 19 กันยายน 2549 นั้น กลับก่อตัวขึ้นมาใหม่อีกครั้ง กลายเป็นความขัดแย้งทางการเมืองระหว่างรัฐบาลอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ กับกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) ซึ่งความขัดแย้งในครั้งนี้ เป็นความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในรูปแบบของการต่อสู้ทางชนชั้นของสังคมระหว่างขุนนางจารีตนิยม ทูนาเก่า และปัญญาชนชาวจัดด้านหนึ่ง กับทุนใหญ่ ปัญญาชนประชาธิปไตยและชนชั้นล่างในเมืองและชนบทในอีกด้านหนึ่ง และในขณะเดียวกันก็เป็นการต่อสู้ของสองแนวทางระหว่างระบอบเผด็จการอำมาตยาธิปไตยและระบอบทุนนิยมขุนนางอันล้ำหลังของพวกจารีต - ทูนาเก่าด้านหนึ่ง กับระบอบประชาธิปไตยที่มีอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนและแนวทางทุนนิยมโลกาภิวัตน์ที่ก้าวหน้าในอีกด้านหนึ่ง (พิชิต ลิขิตกิจสมบูรณ์, 2552)

แม้ว่าความขัดแย้งทางการเมืองที่เกิดขึ้นในครั้งนี้ รัฐบาลของนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ จะสามารถยุติความรุนแรงและความขัดแย้งทางการเมืองระหว่างกลุ่ม นปช. ในครั้งนี้ลงได้ก็ตาม แต่เราจะแน่ใจได้อย่างไรว่า ความขัดแย้งที่มอดลงหรือยุติลงในครั้งนี้ จะไม่ก่อตัวหรือรอวันที่จะปะทุกลับมาอีกครั้งเหมือนกับคราวรัฐประหาร 19 กันยายน 2549 ที่หลายๆ คนคิดว่า เป็นวิธีการที่สามารถยุติความขัดแย้งทางการเมืองที่เกิดขึ้นได้ ดังนั้นความขัดแย้งที่เกิดขึ้น ควรจะต้องได้รับการจัดการความขัดแย้งด้วยวิธีการที่เหมาะสมและเป็นไปในทิศทางที่สร้างสรรค์ เนื่องด้วยปัญหาความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในครั้งนี้ ส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างประชาชน ไม่เว้นแม้แต่คนในครอบครัวเดียวกัน กระทั่งระหว่างคนในภูมิภาคต่างๆ รวมไปถึงสภาพเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองของประเทศ จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่รัฐบาลควรมีการจัดการความขัดแย้งที่เหมาะสมและเป็นไปในทิศทางที่สร้างสรรค์กับสถานการณ์ความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในครั้งนี้

จากความเป็นมาและความสำคัญของเรื่องดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาว่า รัฐบาลอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ มีวิธีการจัดการความขัดแย้งทางการเมืองอย่างไร งานวิจัยชิ้นนี้จึงเกิดขึ้นเพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการความขัดแย้งทางการเมืองไทยของรัฐบาลอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ต่อสถานการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองที่เกิดขึ้นระหว่างรัฐบาลกับกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) ในช่วงปี 2552 - 2553 โดยจะศึกษาความคิดเห็นของนิสิต/ นักศึกษาจากหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการความขัดแย้ง คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และจากหลักสูตรประกาศนียบัตรแนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับการจัดการความขัดแย้งด้านนโยบายสาธารณะโดยสันติวิธี สำนักสันติวิธีและธรรมาภิบาล สถาบันพระปกเกล้า เพราะเป็นกลุ่มนิสิต/ นักศึกษาที่มีความรู้พื้นฐานทางด้านการจัดการความขัดแย้งและสามารถสะท้อนให้เห็นถึงรูปแบบวิธีการจัดการความขัดแย้งที่รัฐบาลใช้จัดการกับความขัดแย้งที่เกิดขึ้นดังกล่าวได้อย่างชัดเจน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการความขัดแย้งทางการเมืองของรัฐบาลอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ต่อกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) ในช่วงปี 2552 - 2553

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษากรอบแนวคิดของนักวิชาการหลายท่านที่ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบหรือพฤติกรรมในการจัดการความขัดแย้ง คือ Thomas (1976), Thomas and Kilmann (1987), Johnson and Johnson (1994), Rahim (2002) และ ชัยเสฏฐ์ พรหมศรี (2550) ซึ่งผู้วิจัยใช้แนวความคิดของ Thomas (1976) เป็นหลัก ร่วมกับแนวความคิดของท่านอื่นๆ มาใช้เป็นกรอบในการวิจัยในครั้งนี้ โดยกำหนดให้ตัวแปรอิสระคือ ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และหลักสูตรที่ศึกษาเกี่ยวกับการจัดการความขัดแย้ง ส่วนตัวแปรตามคือ รูปแบบการจัดการความขัดแย้ง ได้แก่ การหลีกเลี่ยง (Avoidance) การยอมให้ (Accommodating) การประนีประนอม (Compromising) การเอาชนะ (Competition) และการร่วมมือกัน (Collaboration) ซึ่งการจัดการความขัดแย้งทั้ง 5 รูปแบบ มีความหมาย ดังนี้

การหลีกเลี่ยง (Avoidance) หมายถึง ลักษณะการจัดการกับความขัดแย้งที่มักจะจะไม่เผชิญปัญหาความขัดแย้ง ไม่ต้องการรับรู้ปัญหาหรือไม่ต้องการเผชิญหน้ากับคู่แข่ง จัดได้ว่าเป็นการปฏิเสธการมีอยู่ของความขัดแย้ง ซึ่งบางกรณีอาจมีการใช้การหลบเลี่ยงปัญหาเพื่อเป็นการแก้ปัญหาความขัดแย้ง

การยอมให้ (Accommodation) หมายถึง การจัดการกับความขัดแย้งที่ยอมตามความต้องการของอีกฝ่ายบนความสูญเสียของตนเพื่อให้อีกฝ่ายพอใจและรักษาความสัมพันธ์ระหว่างกันเพื่อให้ความขัดแย้งยุติลง

การประนีประนอม (Compromising) หมายถึง ลักษณะการจัดการกับความขัดแย้งที่ยอมเสียสละความต้องการบางอย่างเพื่อแลกกับสิ่งที่ตนต้องการและเพื่อให้บรรลุข้อตกลงที่ตนสามารถยอมรับได้ในความหมายของการเจรจาไกล่เกลี่ย หมายถึง การพบกันครึ่งทาง (Halfway)

การเอาชนะ (Competition) หมายถึง ลักษณะการจัดการกับความขัดแย้งที่คำนึงถึงแต่การแข่งขันให้ได้มาซึ่งสิ่งที่ตนต้องการ โดยเพิกเฉยหรือไม่คำนึงถึงความต้องการของอีกฝ่าย

การร่วมมือกัน (Collaboration) หมายถึง ลักษณะการจัดการกับความขัดแย้งที่เน้นความร่วมมือกันในการแก้ปัญหาอีกฝ่าย เพื่อให้บรรลุข้อตกลงที่เป็นที่ยอมรับและพึงพอใจจากทั้งสองฝ่าย

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการความขัดแย้งทางการเมืองของรัฐบาลอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ต่อกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) ที่เกิดขึ้นในช่วงปี 2552 - 2553 โดยจะเริ่มศึกษาสถานการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองตั้งแต่การเริ่มชุมนุมขับไล่รัฐบาลอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ของกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) ตั้งแต่วันที่ 31 มกราคม พ.ศ. 2552 จนถึงวันที่ 19 พฤษภาคม พ.ศ. 2553 กลุ่มประชากรเป้าหมายในการศึกษาวิจัยครั้งนี้คือ นิสิต/ นักศึกษาที่มีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการจัดการความขัดแย้งและกำลังศึกษาในหลักสูตรที่เกี่ยวกับการจัดการความขัดแย้ง ระหว่างปี พ.ศ. 2553 - 2554 มีจำนวนทั้งสิ้น 140 คน ได้แก่ นิสิต/

นักศึกษาจากหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการความขัดแย้ง คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ รุ่นที่ 2 และ 3 จำนวน 63 คน และจากหลักสูตรประกาศนียบัตรแนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับการจัดการความขัดแย้งด้านนโยบายสาธารณะโดยสันติวิธี สำนักสันติวิธีและธรรมาภิบาล สถาบันพระปกเกล้า รุ่นที่ 7 จำนวน 77 คน และจะทำการศึกษาระหว่างเดือนตุลาคม พ.ศ. 2553 ถึงเดือนเมษายน พ.ศ. 2554

วิธีการดำเนินงานวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้เป็นการศึกษาผสมผสานระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) กับ การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) มีวิธีการดำเนินงานวิจัยดังนี้

งานวิจัยเชิงปริมาณ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือนิสิต/ นักศึกษาที่มีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการจัดการความขัดแย้งและกำลังศึกษาในหลักสูตรที่เกี่ยวกับการจัดการความขัดแย้ง ระหว่างปี พ.ศ. 2553 - 2554 มีจำนวนทั้งหมด 140 คน ได้แก่ นิสิต/ นักศึกษาจากหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการความขัดแย้ง คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ รุ่นที่ 2 และ 3 จำนวน 63 คน และจากหลักสูตรประกาศนียบัตรแนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับการจัดการความขัดแย้งด้านนโยบายสาธารณะโดยสันติวิธี สำนักสันติวิธีและธรรมาภิบาล สถาบันพระปกเกล้า รุ่นที่ 7 จำนวน 77 คน ซึ่งในงานวิจัยเชิงปริมาณนี้ ผู้วิจัยได้ใช้ประชากรทั้งหมดในการเก็บรวบรวมข้อมูล

งานวิจัยเชิงคุณภาพ จะศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ซึ่งมีด้วยกัน 9 คน ประกอบด้วย ตัวแทนนิสิต/ นักศึกษาจากหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการความขัดแย้ง คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำนวน 6 คน และจากหลักสูตรประกาศนียบัตรแนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับการจัดการความขัดแย้งด้านนโยบายสาธารณะโดยสันติวิธี สำนักสันติวิธีและธรรมาภิบาล สถาบันพระปกเกล้า จำนวน 3 คน ซึ่งกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในงานวิจัยเชิงคุณภาพมีลักษณะเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) และเมื่อได้สัมภาษณ์เป็นที่เรียบร้อยแล้ว จะใช้เทคนิค Snowball ในการเข้าหาผู้ให้ข้อมูลคนต่อไป

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

งานวิจัยเชิงปริมาณใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และหลักสูตรที่ศึกษาเกี่ยวกับการจัดการความขัดแย้ง จำนวนทั้งหมด 5 ข้อ โดยใช้คำถามแบบเลือกตอบ (Check List) ข้อใดข้อหนึ่งที่ตามความเป็นจริงมากที่สุด

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการความขัดแย้งทางการเมืองไทยของรัฐบาลอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ต่อกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) ในช่วงปี 2552 - 2553

ประกอบด้วยคำถามจำนวนทั้งหมด 50 ข้อ โดยแบ่งรูปแบบการจัดการความขัดแย้งออกเป็น 5 ด้าน ได้แก่ การหลีกเลี่ยง การยอมให้ การประนีประนอม การเอาชนะ และการร่วมมือกัน ด้านละ 10 ข้อ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบประเมินค่า (Rating Scale) โดยกำหนดค่าของคำตอบหรือระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการความขัดแย้งออกเป็น 5 ระดับ คือ 5 = เห็นด้วยมากที่สุด, 4 = เห็นด้วยมาก, 3 = เห็นด้วยปานกลาง, 2 = เห็นด้วยน้อย และ 1 = เห็นด้วยน้อยที่สุด ส่วนเกณฑ์ในการแปลผลคะแนนเฉลี่ย ผู้วิจัยแบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.68 - 5.00 = รูปแบบการจัดการความขัดแย้งถูกใช้ในระดั้มาก ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.34 - 3.67 = รูปแบบการจัดการความขัดแย้งถูกใช้ในระดั้มานกลาง และค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00 - 2.33 = รูปแบบการจัดการความขัดแย้งถูกใช้ในระดั้น้อย

ส่วนงานวิจัยเชิงคุณภาพใช้วิธีการสัมภาษณ์ โดยมีการจัดทำแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง โดยการตั้งคำถามลักษณะเป็นคำถามปลายเปิดเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในงานวิจัย

การตรวจคุณภาพของแบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเพื่อการวิจัยในครั้งนี้ไปทดสอบความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่นดังนี้

1. ความเที่ยงตรง (Validity) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วนำไปเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักเพื่อทำการตรวจสอบความถูกต้องตรงตามเนื้อหา (Content Validity) และภาษาที่ใช้ของชุดคำถาม หลังจากนั้นนำข้อเสนอแนะที่ได้รับมาปรับปรุงแก้ไข ก่อนดำเนินการต่อไป

2. ความเชื่อมั่น (Reliability) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและได้รับการปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้ว ไปทำการทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยใช้สูตรการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นรวมของแบบสอบถามเท่ากับ .8969 แสดงว่า แบบสอบถามที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีความเชื่อมั่นอยู่ในระดับดี ซึ่งมีความเหมาะสมสามารถนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลได้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

งานวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยขอความร่วมมือจากสาขาวิชาการจัดการความขัดแย้ง คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ และสำนักสันติวิธีและธรรมาภิบาล สถาบันพระปกเกล้า จำนวนแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาและตอบครบถ้วนทั้งหมด 124 ฉบับ จาก 140 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 88.57

ส่วนงานวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับการจัดการความขัดแย้งทางการเมืองไทยของรัฐบาลอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ต่อกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) ในช่วงปี 2552 - 2553 จำนวน 9 คน

การวิเคราะห์ข้อมูล

งานวิจัยเชิงปริมาณทำการวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสถิติ โดยสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean: μ) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: σ)

ส่วนงานวิจัยเชิงคุณภาพ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis)

ผลการวิจัย

การวิจัยเชิงปริมาณ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามที่ได้กลับมา 124 คน จาก 140 คน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 53.2 และเพศหญิง ร้อยละ 46.8 มีอายุระหว่าง 40 – 49 ปี อายุต่ำกว่า 30 ปี อายุ 30 – 39 ปี และอายุ 50 ปีขึ้นไป ในสัดส่วนใกล้เคียงกัน คิดเป็นร้อยละ 27.4 ร้อยละ 25.8 ร้อยละ 23.4 และร้อยละ 23.4 ตามลำดับ ระดับการศึกษาส่วนใหญ่สูงกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 53.2 และปริญญาตรี/ เทียบเท่า ร้อยละ 46.8 อาชีพส่วนใหญ่เป็นข้าราชการ ร้อยละ 50.0 รองลงมาเป็นอาชีพอื่นๆ ร้อยละ 21.0 อาชีพพนักงานบริษัทเอกชน ร้อยละ 12.9 อาชีพพนักงานรัฐวิสาหกิจ ร้อยละ 9.7 และอาชีพธุรกิจส่วนตัว ร้อยละ 6.5 และหลักสูตรที่ผู้ตอบแบบสอบถามเลือกศึกษาเกี่ยวกับการจัดการความขัดแย้งพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่ศึกษาในหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการความขัดแย้ง คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มีจำนวน 62 คน ซึ่งมีจำนวนเท่ากับผู้ตอบแบบสอบถามที่ศึกษาในหลักสูตรประกาศนียบัตรแนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับการจัดการความขัดแย้งด้านนโยบายสาธารณะโดยสันติวิธี สำนักสันติวิธีและธรรมาภิบาล สถาบันพระปกเกล้า มีจำนวน 62 คน เช่นกัน

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการความขัดแย้งทางการเมืองไทยของรัฐบาลอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ต่อกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) ในช่วงปี 2552 – 2553

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) และระดับคะแนนเฉลี่ยของความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการความขัดแย้งของรัฐบาลอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะต่อกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.)

(N = 124)

รูปแบบการจัดการความขัดแย้ง	μ	σ	ระดับ
การหลีกเลี่ยง	3.06	0.552	ปานกลาง
การยอมให้	2.68	0.645	ปานกลาง
การประนีประนอม	2.84	0.703	ปานกลาง
การเอาชนะ	3.15	0.750	ปานกลาง
การร่วมมือกัน	2.78	0.846	ปานกลาง

พบว่า รัฐบาลใช้รูปแบบการจัดการความขัดแย้งทั้ง 5 รูปแบบ ในระดับปานกลาง แต่เมื่อพิจารณาในรายด้าน พบว่า รัฐบาลอิตาลีใช้วิธีเจรจาใช้รูปแบบการเอาชนะมากที่สุด ($\mu = 3.15$) การจัดการความขัดแย้งรองลงมาได้แก่ การหลีกเลี่ยง ($\mu = 3.06$) การประนีประนอม ($\mu = 2.84$) การร่วมมือกัน ($\mu = 2.78$) และการยอมให้ ($\mu = 2.68$) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการความขัดแย้งของรัฐบาลอิตาลีใช้วิธีเจรจาต่อกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) ในแต่ละรูปแบบ ได้ผลการศึกษาดังนี้

รูปแบบการเอาชนะที่รัฐบาลใช้มากที่สุด 3 ลำดับแรก คือ

1. ในการแสดงความคิดเห็นต่างๆ รัฐบาลมีความเชื่อว่าทำดีที่สุดแล้ว รัฐบาลจะต้องเป็นฝ่ายชนะ อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.56$)

2. รัฐบาลพยายามทำทุกวิถีทางเพื่อได้รับการสนับสนุนจากฝ่ายต่างๆ เพื่อให้ได้มาซึ่งชัยชนะตามที่หวังไว้ อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.40$)

3. รัฐบาลใช้อำนาจเหนือที่ตนมี เช่น ตำแหน่ง ฐานะ หรือบารมี มาใช้เพื่อให้ฝ่ายต่างๆ ยอมรับในความคิดเห็นของฝ่ายรัฐบาลในการจัดการความขัดแย้ง อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.40$)

รูปแบบการเอาชนะที่รัฐบาลใช้น้อยที่สุด 3 ลำดับสุดท้าย คือ

1. รัฐบาลตัดสินใจโดยเร็วในการจัดการความขัดแย้ง เพื่อให้ความขัดแย้งจบลงโดยเร็ว อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 2.52$)

2. ภาษาที่ใช้ในการจัดการความขัดแย้งของรัฐบาลเป็นไปในลักษณะที่แข็งกร้าว อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 2.82$)

3. รัฐบาลให้ความสนใจต่อผลประโยชน์ที่ตนเองจะได้รับและจะยอมเสียผลประโยชน์ใดๆ ของตนไปเมื่อเกิดความขัดแย้ง อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 2.95$)

รูปแบบการหลีกเลี่ยงที่รัฐบาลใช้มากที่สุด 3 อันดับแรก คือ

1. รัฐบาลไม่กล้าตัดสินใจแก้ไขปัญหาใดๆ ได้อย่างชัดเจน เนื่องจากกลัวความขัดแย้งขยายตัว อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.63$)

2. รัฐบาลใช้การหลบเลี่ยงปัญหาโดยการไม่พูดถึงปัญหาความขัดแย้งเพื่อไม่ต้องการให้เกิดความขัดแย้ง อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.37$)

3. รัฐบาลไม่เข้าร่วมแสดงความคิดเห็นหรือมีข้อผูกมัดกับข้อตกลงต่างๆ กับอีกฝ่ายเมื่อรัฐบาลไม่เห็นชอบด้วย อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.36$)

รูปแบบการหลีกเลี่ยงที่รัฐบาลใช้น้อยที่สุด 3 อันดับสุดท้าย คือ

1. รัฐบาลไม่เห็นความจำเป็นที่จะต้องเป็นผู้ชนะในการแสดงความคิดเห็นที่แตกต่างอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 2.60$)

2. รัฐบาลมองเห็นว่าทางเลือกหรือไม่เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับความขัดแย้งที่เกิดขึ้นเป็นวิธีที่ดีที่สุด อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 2.70$)

3. รัฐบาลใช้วิธีการเงียบไม่ได้ตอบใดๆ มาใช้ในการแก้ไขปัญหาคความขัดแย้ง แม้จะเห็นว่าสิ่งที่เกิดขึ้นนั้นไม่ถูกต้อง อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 2.75$)

รูปแบบการประนีประนอมที่รัฐบาลใช้มากที่สุด 3 อันดับแรก คือ

1. รัฐบาลยอมทำตามความต้องการของอีกฝ่าย หากอีกฝ่ายยอมที่จะทำตามความต้องการของฝ่ายรัฐบาลเช่นกัน อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.04$)
2. รัฐบาลได้ใช้การประนีประนอมโดยยอมที่จะปรับเปลี่ยนความต้องการบางส่วนของทั้งอีกฝ่าย เพื่อลดความขัดแย้งที่เกิดขึ้นระหว่างกัน อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.02$)
3. รัฐบาลมีความคิดว่า แม้จะได้ไม่น้อยกว่าสิ่งที่ต้องการ ก็ดีกว่าไม่ได้อะไร อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 2.99$)

รูปแบบการประนีประนอมที่รัฐบาลใช้น้อยที่สุด 3 อันดับสุดท้าย คือ

1. การแบ่งครึ่งกันของผลประโยชน์ที่จะได้รับเป็นวิธีการแก้ไขความขัดแย้งที่เหมาะสมที่สุดที่รัฐบาลใช้ในการจัดการความขัดแย้ง อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 2.59$)
2. รัฐบาลยอมแพ้ในบางประเด็นเพื่อชนะในบางประเด็นในการแก้ไขความขัดแย้ง อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 2.59$)
3. ลักษณะที่ใช้ในการจัดการความขัดแย้งของรัฐบาลเป็นแบบพบกันครึ่งทาง อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 2.73$)

รูปแบบการร่วมมือกันที่รัฐบาลใช้มากที่สุด 3 อันดับแรก คือ

1. รัฐบาลมองว่าความขัดแย้งไม่ได้เป็นสิ่งที่ไม่ดีเสมอไป แต่หากเราร่วมมือกันในการแก้ไขความขัดแย้งตามที่ทุกฝ่ายเห็นพ้อง อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.10$)
2. รัฐบาลผสมผสานความคิดเห็นของฝ่ายต่างๆ เข้าด้วยกัน เพื่อให้เป็นวิธีที่ดีที่สุดและเหมาะสมในการจัดการความขัดแย้ง อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 2.96$)
3. รัฐบาลเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการแก้ไขความขัดแย้ง อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 2.89$)

รูปแบบการร่วมมือกันที่รัฐบาลใช้น้อยที่สุด 3 อันดับสุดท้าย คือ

1. รัฐบาลแก้ไขความขัดแย้งโดยการเปิดเผยข้อมูลที่แท้จริงและความต้องการของแต่ละฝ่าย ให้ทุกฝ่ายได้รับรู้เท่าเทียมกัน อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 2.40$)
2. รัฐบาลให้ความสนใจกับความต้องการของฝ่ายตรงข้ามและของตนเองเท่าๆ กัน เพื่อให้ได้ทางออกที่ทั้งสองฝ่ายพึงพอใจที่สุด อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 2.65$)
3. รัฐบาลแก้ไขความขัดแย้งโดยเริ่มจากการสร้างความไว้วางใจให้เกิดขึ้นระหว่างกัน เพื่อก่อให้เกิดความร่วมมือในการแก้ไขความขัดแย้ง อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 2.69$)

รูปแบบการยอมให้ที่รัฐบาลใช้มากที่สุด 3 อันดับแรก คือ

1. เมื่อรัฐบาลไม่ได้รับการตอบสนองตามสิ่งที่ต้องการ ก็จะเงียบหรือไม่แสดงท่าทีใดๆ ออกมาเสมอๆ อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.18$)
2. ภาษาที่ใช้ในการจัดการความขัดแย้งของรัฐบาลเป็นไปในลักษณะที่นุ่มนวลสุภาพอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.16$)

3. รัฐบาลไม่ใช้อารมณ์โกรธเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในการแก้ไขความขัดแย้ง อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 2.94$)

รูปแบบการยอมให้ที่รัฐบาลใช้น้อยที่สุด 3 อันดับสุดท้าย คือ

1. รัฐบาลยอมทำตามความต้องการของอีกฝ่าย เพราะความเกรงใจเสมอๆ อยู่ในระดับน้อย ($\mu = 2.23$)

2. วิธีการจัดการความขัดแย้งของรัฐบาลคำนึงถึงผลประโยชน์ของอีกฝ่ายมากกว่าฝ่ายของตนอยู่ในระดับน้อย ($\mu = 2.29$)

3. รัฐบาลยอมทำตามความต้องการของอีกฝ่าย เพื่อให้ความขัดแย้งจบลง อยู่ในระดับน้อย ($\mu = 2.30$)

การวิจัยเชิงคุณภาพ

จากการเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ที่ได้จากการสัมภาษณ์ตัวแทนนิสิตนักศึกษาจากหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการความขัดแย้ง คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และจากหลักสูตรประกาศนียบัตรแนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับการจัดการความขัดแย้งด้านนโยบายสาธารณะโดยสันติวิธี สำนักสันติวิธีและธรรมาภิบาล สถาบันพระปกเกล้า จำนวน 9 คน พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความ เห็นว่า รัฐบาลใช้แนวทางหรือวิธีการรูปแบบ “การเอาชนะ” ในการจัดการความขัดแย้งทางการเมืองกับกลุ่ม นปช. ในช่วงที่ผ่านมา โดยให้ความเห็นว่า รูปแบบการเอาชนะ เป็นวิธีการจัดการความขัดแย้งที่ไม่เหมาะสมที่จะนำมาจัดการกับความขัดแย้งทางการเมืองที่เกิดขึ้น เพราะเห็นว่า “การเอาชนะ” เป็นวิธีที่รัฐบาลนำมาใช้เพื่อเอาชนะคู่แข่งทางการเมืองมากกว่าเป็นวิธีการที่นำมาจัดการความขัดแย้ง อีกทั้งวิธีการนี้ยังไม่สามารถจัดการความขัดแย้งได้อย่างแท้จริง และยังก่อให้เกิดผลเสียมากกว่าผลดี กล่าวคือ วิธีการนี้อาจจะยุติความขัดแย้งลงได้ชั่วคราว แต่ไม่สามารถแก้ไขความขัดแย้งได้ในระยะยาว ส่งผลกระทบต่อทุกๆ ด้านในสังคม ทั้งความสัมพันธ์ระหว่างประชาชน ซึ่งเห็นได้จากความแตกแยก การแบ่งขั้ว แบ่งฝ่าย ระหว่างประชาชน รวมไปถึงสภาพเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองของประเทศ และเนื่องด้วยความขัดแย้งทางการเมืองในครั้งนี้เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับ “อำนาจ” และด้วยการที่รัฐบาลอยู่ในฐานะที่มีความชอบธรรมในการที่จะใช้อำนาจทางการเมือง และด้วยอำนาจรัฐที่มีเพียงหนึ่งเดียวเท่านั้น จึงส่งผลให้รัฐบาลพยายามที่จะดำรงรักษาอำนาจของตนให้คงไว้ ซึ่งจะเห็นได้จากเหตุการณ์ที่รัฐบาลใช้กองกำลังเข้าปราบปรามการชุมนุมของกลุ่ม นปช. ในวันที่ 14 เมษายน พ.ศ. 2552 การปฏิบัติการขอคืนพื้นที่ของเจ้าหน้าที่รัฐในการเข้าสลายการชุมนุมกลุ่ม นปช. ที่สะพานผ่านฟ้าลีลาศ สีแยกคอกวัว อันก่อให้เกิดจลาจลขึ้นในวันที่ 10 เมษายน พ.ศ. 2553 การสลายการชุมนุมของกลุ่ม นปช. ของเจ้าหน้าที่รัฐภายใต้แผนการ “กระชับวงล้อม” ในวันที่ 19 พฤษภาคม พ.ศ. 2553 และการประกาศพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 เพื่อควบคุมสถานการณ์ความขัดแย้งที่เกิดขึ้น

นอกจากรูปแบบการเอาชนะที่กล่าวมา รัฐบาลยังได้ใช้รูปแบบการจัดการความขัดแย้งในรูปแบบอื่นๆ ได้แก่ การประนีประนอม ซึ่งเห็นได้จากเหตุการณ์ที่รัฐบาลได้เปิดการเจรจากับแกนนำกลุ่ม นปช. ในวันที่ 28 - 29 เมษายน พ.ศ. 2553 เพื่อหาทางออกให้แก่ประเทศที่สถาบันพระปกเกล้า และการเสนอ

แผนปรองดองของนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ในวันที่ 3 พฤษภาคม พ.ศ. 2553 และยังได้ใช้รูปแบบการหลีกเลี่ยงและการยอมให้กับความขัดแย้งทางการเมืองในครั้งนี้เช่นการประกาศหยุดเดินรถสาธารณะหลายสายในวันที่ 8 เมษายน พ.ศ. 2552 และประกาศให้วันที่ 10 เมษายน พ.ศ. 2552 เป็นวันหยุดราชการเฉพาะในพื้นที่กรุงเทพมหานคร เพื่อหลีกเลี่ยงปัญหาการจราจรติดขัดจากการถูกปิดล้อมตามสถานที่ต่างๆ ของกลุ่ม นปช. เป็นต้น

อภิปรายและสรุปผล

จากการสัมภาษณ์ตัวแทนนิสิต/ นักศึกษาจากหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการความขัดแย้ง คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และจากหลักสูตรประกาศนียบัตรแนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับการจัดการความขัดแย้งด้านนโยบายสาธารณะโดยสันติวิธี สำนักสันติวิธีและธรรมาภิบาล สถาบันพระปกเกล้า จำนวนทั้งสิ้น 9 คน พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่า รัฐบาลอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ใช้รูปแบบ “การเอาชนะ” ในการจัดการความขัดแย้งต่อกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) ซึ่งสอดคล้องกับผลจากการสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการความขัดแย้งทางการเมืองไทยของรัฐบาลอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ต่อกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) ในช่วงปี 2552 – 2553 ในงานวิจัยเชิงปริมาณ ด้วยเหตุผลที่ว่า เนื่องจากความขัดแย้งทางการเมืองในครั้งนี้เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับ “อำนาจ” และด้วยการที่รัฐบาลอยู่ในฐานะที่มีความชอบธรรมในเรื่องการใช้อำนาจทางการเมือง และด้วยอำนาจรัฐมีเพียงหนึ่งเดียวเท่านั้น รัฐบาลจึงต้องพยายามดำรงรักษาอำนาจของตนให้คงไว้ซึ่งความขัดแย้งทางการเมืองไทยในครั้งนี้เป็นลักษณะความขัดแย้งแบบไม่สมมาตร (Asymmetric Conflict) กล่าวคือ เป็นสถานการณ์ความขัดแย้งที่อำนาจของคู่ขัดแย้งไม่สมดุลกัน และมีโครงสร้างความสัมพันธ์ไม่เท่าเทียมกัน (ไซยนต์ รัชชกุล, 2532)

Thomas (1976 อ้างใน เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์, 2534) กล่าวว่า การเอาชนะ (Competition) เป็นการแสดงพฤติกรรมมุ่งเอาชนะในระดับสูง แสดงพฤติกรรมร่วมมือในระดับต่ำ เป็นพฤติกรรมที่เน้นการเอาใจตนเอง มุ่งชัยชนะของตนเองเป็นประการสำคัญ โดยไม่คำนึงถึงประโยชน์หรือการสูญเสียของผู้อื่น พฤติกรรมที่แสดง ออกมุงการแพ้ - ชนะโดยอาศัยอำนาจหรือสถานการณ์ทางเศรษฐกิจ แสดงการคุกคาม ช่มชู้ หรือแม้แต่การอ้าระเบียบเพียงเพื่อตนได้รับประโยชน์และได้ชัยชนะในที่สุด เข้าทำนองที่ว่าถ้าไม่รบก็ไม่ชนะ ซึ่งสอดคล้องกับวิธีการที่รัฐบาลเลือกใช้จัดการความขัดแย้งกับกลุ่ม นปช. เห็นได้จากเหตุการณ์ที่รัฐบาลใช้กำลังเข้าปราบปรามการชุมนุมของกลุ่ม นปช. ในวันที่ 14 เมษายน 2552 การปฏิบัติ การขอคืนพื้นที่ของเจ้าหน้าที่รัฐในการเข้าสลายการชุมนุมกลุ่ม นปช. ที่สะพานผ่านฟ้าลีลาศ สี่แยกคอกวัว อันก่อให้เกิดจลาจล ในวันที่ 10 เมษายน 2553 และการสลายการชุมนุมของกลุ่ม นปช. ของเจ้าหน้าที่ภายใต้แผนการ “กระชับวงล้อม” ในวันที่ 19 พฤษภาคม 2553

นอกจากรัฐบาลใช้รูปแบบการจัดการความขัดแย้งแบบการเอาชนะแล้วนั้น รัฐบาลยังได้ใช้รูปแบบอื่นๆ อีก เช่น การประนีประนอม ซึ่งเห็นได้จากเหตุการณ์รัฐบาลเปิดการเจรจากับแกนนำกลุ่ม นปช. ในวันที่ 28 - 29 เมษายน 2553 ฝ่ายรัฐบาลนำโดยนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรณ์ศักดิ์ สภาวสุ

และนายธานี คัทดีศเรษฐ ได้เปิดโต๊ะเจรจากับแกนนำกลุ่ม นปช. นำโดยนายวีระ มุกลิกพงศ์ นายจตุพร พรหมพันธุ์ และนายแพทย์เหวง โตจิราการ เพื่อหาทางออกให้แก่ประเทศที่สถาบันพระปกเกล้าและมีการ ถ่ายทอดสดการเจรจาดังกล่าวทั่วประเทศ และแผนปรองดองของนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ในวันที่ 3 พฤษภาคม 2553

กลุ่มตัวอย่างเห็นว่า รูปแบบการเอาชนะไม่เหมาะสมกับการจัดการความขัดแย้งทางการเมือง ระหว่างรัฐบาลกับกลุ่ม นปช. เนื่องจากเห็นว่า การเอาชนะ เป็นวิธีการเอาชนะคู่แข่งทางการเมืองของฝ่าย รัฐบาลมากกว่าเป็นการจัดการความขัดแย้ง อีกทั้งไม่สามารถแก้ไขความขัดแย้งได้อย่างแท้จริง และยังก่อให้เกิด ความแตกแยก การแบ่งขั้ว แบ่งฝ่าย ระหว่างประชาชนชัดเจนมากยิ่งขึ้นด้วย รวมทั้งก่อให้เกิดความ สูญเสียมากมายตามมาในภายหลัง

Rahim (2002) กล่าวว่า รูปแบบการเอาชนะ เหมาะที่จะใช้กับความขัดแย้งที่เป็นประเด็นไม่ สำคัญหรือต้องการการตัดสินใจที่เร่งด่วน ถ้าไม่เช่นนั้นจะเกิดความเสียหาย แต่ในทางตรงกันข้าม ความ ขัดแย้งทางการเมืองในครั้งนี้เป็นความขัดแย้งที่มีความซับซ้อน ไม่สามารถแก้ไขหรือตัดสินใจด้วยตนเอง ได้ จึงจำเป็นต้องได้รับการร่วมมือจากหลายๆ ฝ่ายเข้ามาร่วมกันในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งนี้ (Thomas, 1976 อ้างใน เสริมศักดิ์ วิชากรรณ์, 2534) การใช้รูปแบบการเอาชนะของรัฐบาล จึงส่งผลเสียตาม มา กล่าวคือ ไม่สามารถแก้ไขความขัดแย้งได้ในระยะยาว ยังทำให้ความขัดแย้งขยายตัวและทวีความรุนแรง มากขึ้น เกิดความสูญเสียต่อประเทศในทุกๆ ด้านอย่างมหาศาล ส่วนผลดีของการใช้รูปแบบการเอาชนะ คือ สามารถยุติความขัดแย้งได้ชั่วคราวและรัฐบาลยังคงดำรงอำนาจรัฐได้ต่อไป

ส่วนรูปแบบในการจัดการความขัดแย้งที่เหมาะสมที่รัฐบาลควรนำมาใช้ คือ รูปแบบการร่วมมือกัน เป็นรูปแบบที่ให้ความสำคัญต่อความต้องการของทั้งสองฝ่ายเป็นอย่างมาก รูปแบบนี้แสดงถึงการมองเห็น ปัญหาที่เกิดขึ้นและคำนึงถึงผลประโยชน์ (Interest) ของแต่ละฝ่าย เพื่อที่จะหาทางออกที่เป็นที่ยอมรับ และให้ผลดีแก่ทั้งสองฝ่าย การสื่อสารที่ใช้ในการแก้ปัญหาจะเป็นแบบเปิดเผยและแลกเปลี่ยนข้อมูล ที่เกี่ยวข้องจะช่วยให้ไปสู่การแก้ไขปัญหาที่สร้างสรรค์และสัมฤทธิ์ผล (Rahim, 2002) นอกจากนี้จะใช้รูปแบบ การร่วมมือกันแล้ว วิธีการอื่นๆ อย่างเช่น การใช้ S – TLC System ของ Cahn and Abigail (2007) ที่ประกอบไปด้วย 4 ขั้นตอนพื้นฐานของการสื่อสารเพื่อการจัดการความขัดแย้ง ได้แก่ ขั้นที่ 1: S = Stop ขั้นที่ 2: T = Think ขั้นที่ 3: L = Listen และขั้นที่ 4: C = Communicate หรือใช้วิธีการสันติวิธีในรูปแบบ ต่างๆ มาใช้ในการจัดการความขัดแย้ง ไม่ว่าจะเป็น การเจรจาไกล่เกลี่ย (Mediation) โดยคนกลางหรือ บุคคลที่สามที่มีความเป็นกลางและเป็นที่ยอมรับของทั้งสองฝ่าย และควรที่จะเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายแสดง ความคิดเห็นและเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาบ้านเมืองอย่างเท่าเทียมกัน เป็นต้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

จากผลการศึกษาวิจัยเรื่อง การจัดการความขัดแย้งทางการเมืองไทยของรัฐบาลอภิสิทธิ์ เวชชา ชีวะ ในช่วงปี 2552 – 2553 ผลการวิจัยพบว่า รัฐบาลอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ใช้รูปแบบการเอาชนะในการ

จัดการความขัดแย้งต่อกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการ (นปช.) ซึ่งเป็นวิธีการที่ถูกมองว่า เป็นวิธีการเอาชนะคู่แข่งทางการเมืองของฝ่ายรัฐบาลมากกว่าเป็นการจัดการความขัดแย้งทางการเมืองที่เกิดขึ้น อีกทั้งไม่สามารถแก้ไขความขัดแย้งได้อย่างแท้จริง ก่อให้เกิดความแตกแยกแบ่งฝ่ายระหว่างประชาชน และทำให้ความขัดแย้งขยายตัวและทวีความรุนแรง ส่งผลให้ประเทศเกิดความเสียหายและสูญเสียเป็นจำนวนมาก ดังนั้นเพื่อให้ความขัดแย้งที่เกิดขึ้นยุติลงอย่างถาวร บ้านเมืองกลับมาสงบสุขอีกครั้ง ก่อนอื่นรัฐบาลควรจะต้องมองย้อนกลับมาถึงสาเหตุของความขัดแย้งที่เกิดขึ้น ทบทวนสิ่งที่ผ่านมา และหาสาเหตุที่แท้จริงของความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในครั้งนี้โดยปราศจากอคติ และมีใจให้อภัย และอาศัยการร่วมมือกันจากทุกฝ่ายในการหาทางออกและจัดการความขัดแย้งทางการเมืองที่เกิดขึ้นในครั้งนี้ร่วมกัน โดยอาจจะเริ่มจากใช้วิธีการประนีประนอม เพื่อนำไปสู่การร่วมมือกันในท้ายที่สุด ซึ่งวิธีการประนีประนอมเป็นวิธีการในลักษณะของการเจรจาต่อรองที่มุ่งให้ทั้งสองฝ่ายเกิดความพอใจบ้าง หรือเป็นไปในลักษณะพบกันครึ่งทาง และเมื่อทั้งสองฝ่ายเกิดความพึงพอใจและได้รับการตอบสนองในสิ่งที่ตนต้องการบางส่วนแล้ว อาจจะนำมาซึ่งการร่วมมือกันในเวลาต่อมา ซึ่งอาจจะทำได้ง่ายกว่าการพยายามให้ทั้งสองฝ่ายหันหน้าเข้าหากันและร่วมมือกันในการแก้ไขปัญหาให้เป็นที่ยอมรับและพึงพอใจแก่ทั้งสองฝ่าย

ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยในครั้งต่อไป

1. ในการวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษาความคิดเห็นในกลุ่มประชากรที่มีความหลากหลายและมีขนาดใหญ่กว่านี้ เพราะอาจจะทำให้ทราบความคิดเห็นต่อการจัดการความขัดแย้งของรัฐบาลมีความหลากหลายมากขึ้น
2. ในการวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษาวิธีการที่เป็นไปในเชิงสันติวิธีที่รัฐบาลควรนำมาใช้จัดการกับความขัดแย้งทางการเมือง เพื่อที่จะสามารถเป็นข้อมูลพื้นฐานให้กับรัฐบาลในการแก้ไขจัดการกับความขัดแย้งทางการเมืองต่อไปในอนาคต

บรรณานุกรม

- ชัยเสฏฐ์ พรหมศรี. 2550. **การจัดการความขัดแย้งในองค์กร**. กรุงเทพมหานคร: เอ็กซ์เปอร์เน็ท.
- ไชยันต์ รัชชกุล. 2532. **ความขัดแย้งในบริบทของสันติศึกษา**. นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- บวรศักดิ์ อุวรรณโณ. 2553. **ความขัดแย้งในประเทศไทย: สาเหตุ ผลกระทบ และทางแก้** (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <http://www.oknation.net/blog/nhongkampangdin/2010/03/28/entry-1>. (วันที่เข้าถึง 25 สิงหาคม 2553).
- พระไพศาล วิสาโล. 2550. **สร้างสันติด้วยมือเราคู่มือสันติวิธีสำหรับนักปฏิบัติการไร้ความรุนแรง**. นครปฐม: ศูนย์ศึกษาและพัฒนาสันติวิธี (ศพส.) มหาวิทยาลัยมหิดล.
- พิชิต ลิขิตกิจสมบูรณ์. "ปฏิวัติประชาธิปไตยในกระแสโลกาภิวัตน์." **การเมืองแดงพลิกแผ่นดิน**, 1 (ตุลาคม 2552): 39 – 53.

เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์. 2534. **ความขัดแย้ง การบริหารเพื่อควมสร้างสรรค์**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ตะเกียง.

Dudley, D. C. and R. A. Abigail. 2007. **Managing Conflict through Communication**. United States of America.

Johnson, D. W. and F. P. Johnson. 2009. **Joining Together: Group Theory and Group Skills**. 10th ed. Boston, MA: Pearson.

Rahim, A. M. 2002. **Managing Conflict in Organizations**. 3rd ed. London: Greenwood Publishing.

Thomas, K. 1976. "Conflict and Conflict Management." In Marvin D. Dunnette (ed.). **Handbook of Industrial and Organizational Psychology**. Chicago: Rand McNally.

Thomas, K. W. and Ralph H Kilmann. 1987. **Thomas – Kilmann Conflict Model Interest**. New York: XICOM Incorporated.